

Konferencja

Bunty, zamachy, przewroty w Europie Środkowej

26–27 listopada 2026

Współorganizatorzy

- Komisja Środkowoeuropejska PAU
- Wydział Studiów Międzynarodowych i Politycznych Uniwersytetu Jagiellońskiego
- Instytut Nauk Politycznych i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Jagiellońskiego
- Instytut Historii Uniwersytetu Jagiellońskiego
- Instytut Historii Uniwersytetu Śląskiego

Tematyka konferencji

12 maja 2026 r. minie sto lat od przewrotu majowego. Jego przyczyny, przebieg i następstwa były już wielokrotnie przedmiotem badań, a opinia o tym wydarzeniu stale ewoluuje. Wspomnienie o zamachu majowym i jego złożonej ocenie skłania ku szerszej refleksji na temat różnych aspektów bezprawnego przejmowania władzy, któremu często towarzyszy - w zależności od epoki – zabójstwo lub pozbawienie wolności, ominięcie zwyczaju, złamanie prawa, naruszenie obowiązujących reguł w państwie.

Sięganie po władzę drogą uznawaną powszechnie za bezprawną, towarzyszy społeczności ludzkiej od zarania dziejów i nasuwa szereg pytań:

- jakie uwarunkowania polityczne, gospodarcze i społeczne im sprzyjają;
- czy zawsze jego skutki są negatywne;
- w jakim stopniu sytuacja lokalna, tradycja historyczna i otoczenie międzynarodowe mu sprzyjają.

Bunty, zamachy, przewroty można badać z punktu widzenia nauk humanistycznych i społecznych w zakresie różnych dyscyplin: historii, nauki o polityce, stosunków międzynarodowych, prawa oraz w różnych ujęciach:

- pod kątem przebiegu wydarzeń, uwarunkowań społeczno-politycznych, natychmiastowych i dalekosiężnych skutków;
- wpływu na kształtowanie systemów politycznych, relacji społecznych i stosunków międzynarodowych;
- poszukiwania legitymizacji, budowania społecznych i indywidualnych postaw;
- wpływu na kształtowanie społecznej świadomości.

Pod względem geograficznym przedmiotem obrad będzie obszar środkowej Europy, rozumianej jako teren ciągnący się od Morza Bałtyckiego po Morze Egejskie i od Morza Czarnego po Adriatyckie, bez ograniczeń czasowych.